

ĐULIO LEONI

VRATA ATLANTIDE

Prevela s italijanskog
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala

Giulio Leoni

LA PORTA DI ATLANTIDE

Copyright © 2011 by Giulio Leoni.

First published in Italy by Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano, in 2011.

This edition published in agreement with PNLA & Associati S.r.l. / Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency

Translation copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Ova knjiga je plod mašte. Autor je izmislio likove i mesta koji se u njoj pominju da bi doprineli verodostojnosti pripovedanja. Svaka sličnost sa događajima, mestima i ličnostima, živim ili mrtvim, potpuno je slučajna.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Flaviju i Rikardi

Mudrac, dakle, ne stremi ka Istini: ona je
najprevrtljivija među Gospodarevim sluškinjama.

STARA PERSIJSKA IZREKA

Često sumnjam u naše opažanje vremena. Recimo, u činjenicu da uzroci prethode posledicama. Verujem da je tačno upravo suprotno, da ono što se dešava danas uslovljava ono što se desilo juče, pre deset ili hiljadu godina i da mu daje smisao.

Ovakvo shvatanje nije lako razumeti, pa neću ni pokušati da ga obrazložim. Usled niza okolnosti uveren sam, međutim, da su se pre početka ove priče desili razni, međusobno povezani događaji. Pokušaj državnog udara krajem šezdesetih godina prošlog veka uslovio je, recimo, bekstvo jednog opasnog ratnog zločinca u jesen 1945, što je 1939. prouzrokovalo važno arheološko otkriće, koje je pak daleki uzrok razaranja jednog grada 1649. To razaranje, pet godina ranije, omogućilo je pravljenje predmeta koji je prethodno, u junu 1633, prouzrokovao jedan događaj u Sikstinskoj kapeli, a on se može prilično podrobno rekonstruisati upravo na osnovu njegovih uzroka u potonjoj budućnosti.

Rekao sam da nije lako objasniti kako su ovi događaji međusobno isprepletani, da li ih, na kraju krajeva, povezuje

logika ili samo proizvoljan sticaj okolnosti. Život je vrlo često mreža krhkih slučajnosti, ali je ponekad ono što nam izgleda kao početak samo poslednji talas na moru ljudskog postojanja koje se uzburkalo u dalekoj budućnosti. Talas koji jedva uspeva da nas dotakne, ali ipak potkopava pesak pod našim nogama.

1

Vatikanske odaje, april 1633.

Urban VIII uđe u Sikstinsku kapelu utonulu u večernje senke. U pratnji ličnog čuvara i članova Kongregacije inkvizicije, zaustavi se na sredini dvorane, ispod stvaralačke ruke Gospoda Boga. Uopšte, međutim, nije obraćao pažnju na priču o nastanku sveta zapisanu iznad njegove glave. Na jedvite jade napravi poslednje korake, kao da je na izmaku snage.

*Neko ga je čekao preko puta, u mraku portala. Besprekorno bela papska odora nije se gotovo ni primećivala pored velelepne odežde tog čoveka ogrnutog grimiznim plaštom prinčeva crkve.**

„Šta to morate da mi kažete, kardinale Tartaro? Šta to nije moglo da sačeka jutro? I zašto ste tražili da se okupi cela Kongregacija?“, promrmlja tiho papa, ali je u mrtvoj tišini kapele njegov glas zvonko odjeknuo, kao da je progovorio neki od divova koje je naslikao Mikelandželo.

„Svetosti, upravo je stigla sa Flaminijeve kapije... Morate odmah da je vidite.“

* Kad polože zakletvu pred papom, kardinali postaju „prinčevi crkve“. (Prim. prev.)

Ne čekajući više, čak i ne kleknuvši i maltene mahnuvši ostarelom papi da pođe za njim, kardinal Tartaro se zaputi ka jednoj od unutrašnjih odaja, iza dvorana koje je oslikao Rafaelo, i zaustavi se ispred jednih gvozdениh vrata.

„Ovde je. Naši ljudi su je otkupili u Đenovi od gusara, koji su je pronašli na galiji iz Pize koju su napali. Zahvaljujući Božjoj milosti, saznali smo da je poslata iz Pize, pa smo mogli blagovremeno da se umešamo i spasemo je.“

Sačekao je da ostali stignu, pa je tek onda povukao zasun. Jedan stražar iskorači da bi pomerio teška vrata, ali mu kardinal prepreči put rukom i odgurnu ga. „Svi se udaljite, više od deset koraka. Samo njegova svetost i članovi Kongregacije smeju da je vide. I pobrinite se da se niko ne približi ovim vratima“, naredi odlučno.

A onda, ponovo se oglašivši o pravila ponašanja, prvi pređe preko praga. Papa uđe za njim.

Mnoštvo upaljenih baklji osvetljavalo je predmet koji se nalazio unutra. Kad je ušao, kardinal se skloni u stranu da ne bi zaklonio pogled onima iza sebe. Praćen žamorom zaprepasćenja, Urban VIII priđe središtu prostorije. Papa je takođe zinuo od čuda. On ispruži ruku prema predmetu ispred sebe, kao da hoće da proveri nije li žrtva opsene. Ali onda naglo ustuknu, ne smogavši snage da dotakne ono što je gledao. Posle stidljivog nagoveštaja da će prići, ostali takođe uzma-koše; tiskali su se na ulazu, kao da pokušavaju da pobegnu kako ih ono što vide ne bi zarazilo.

Papa je i dalje zabezeknuto posmatrao prizor. Na stočiću pored jednog zida stajao je peščanik. Ne skidajući pogled sa tajanstvenog predmeta, kardinal mu priđe i okrenu ga.

Prah krenu da curi u donji sud, stepenovan tako da meri proticanje jednog sata. Na drugom kraju sobe bio je pripremljen mali drveni presto. Kardinal obzirno priđe papi i

povede ga ka njemu, pridržavajući ga za lakat. Urban VIII se skljoka na presto i zaveli se na naslon. Kako je vreme prolazilo, izraz njegovog lica postajao je sve napetiji.

Kad je u gornjem sudu ostalo samo nekoliko zrna peska, papa je bio potpuno smeten. „Ne... nije moguće... Unutra se skriva neko ko ga pokreće? Motio autem ipsius subiecti est ex agente aliquo...“^{*†}

Kardinal odmahnu glavom. „Ne, svetosti. Izgleda da ovo ne podleže načelu koje je veliki Toma Akvinski izložio u Sumi. Sve je najbrižljivije pregledano. Čak i kad se zadrži na silu, svaki put se oslobodi stega, kao neka divlja zver.“

„Šta kažu učenjaci iz Zvezdarnice? Vi, otac Benini i njen upravnik?“

Velikodostojnik koji se do tada držao po strani, utonuo u smerno ćutanje, iskorači. Na sebi je imao odoru pripadnika Družbe Isusove.

„Njen oblik upućuje na dobro nam poznati crtež, sramnu pretpostavku onog Poljaka. A što se tiče toga šta je pokreće... izgleda da joj život udahnjuje venac od crnih kamenova: njihove osobine poznate su već vekovima, premda ih još niko nije ubedljivo objasnio. Možda je maestro Galilej smislio sistem koji povećava njihovu moć na nama nepoznat način...“ On učuta i raširi ruke očajnog izraza lica.

„Ali od koga je taj čovek preuzeo to znanje? Da li je i ovo đavolsko delo izopačenog uma luteranskih otpadnika, kao i sve ostalo?“

Kardinal potraži pogledom upravnika Vatikanske zvezdarnice. „Ne, svetosti. Ovo čak ni oni ne bi umeli da naprave. Priča se da se dokopao spisa jednog drevnog naroda koji je živeo u davna vremena i koji je pre nekoliko hiljada godina nestao sa lica Zemlje. Naroda stradalog u velikom potopu.“

^{*} Lat.: Sve što se pokreće pokrenuto je od nečeg drugog. (Prim. prev.)

„Naroda koji nije prosvetlilo Hristovo iskupljenje?“, pro-
šaputa ostareli papa.

„Naroda koji je živeo pre svih bogova.“

Sav pesak je odavno bio iscurio. Urban VIII je drhtao, povi-
jen pod ogromnim teretom i žut u licu. Kad se odgurnuo o
naslone za ruke, pokušavši da ustane, oseti da mu ponestaje
dah. „To nije moguće. Sama priroda to opovrgava. Mora da
je ovo đavolja opsena, igra zlih čarobnjaka.“

„Ipak je istina, svetosti“, promrmlja kardinal Tartaro,
nagnuvši se da mu pomogne. „Videli ste. Vidite. Sad shva-
tate zašto ga moramo primorati da se odrekne svog učenja.
Optužićemo ga za istrajavanje u kopernikovskoj laži, kao i
1616. Tako ćemo moći da ga zatvorimo. Ova gadost mora
biti uništena. Osuda će izazvati pometnju među njegovim
sledbenicima, biće u rasulu.“

„Jedino mi znamo... za ovo?“ Tračak nade ozari na tren
starčev pogled.

„Bojim se da ne“, odgovori kardinal brzo uzdahnuvši.
„Možda je ovo tek početak. Među njegovim papirima pronašli
smo prepis pisma upućenog njegovom prijatelju Sagredu...“

„Sagredu, onom mletačkom spletkarošu? Pobogu, pa on je
odavno mrtav. Ili je...“, promrmlja papa, najednom uplašen,
„ipak stigao da raširi ovo zlo?“

„Toga se i bojimo. Bio je u vezi sa porodicom Farneze.
Možda je zapis o ovome dospeo u to zmijsko gnezdo u srcu
crkve. U pismu se pominje drugi primerak...“

„Mislite da može postojati još neki?“, uzviknu papa. Glas
mu je sada bio kreštav, u njemu je bilo i srdžbe i straha. „A
gde? U Firenci? Veneciji?“

„Ne, siguran sam u to. Da je tamo, naši doušnici bi to znali. Mora da je negde drugde. U pismu se pominje neki grad. Neki savršen grad...“

Papa zažmiri. Treperava svetlost baklje još više je isticala bore na njegovom licu, kao da je njegov spoljašnji izgled odražavao pustoš u njegovoj duši. „Savršen? Savršenstvo je zabluda naše krhkosti, to je drskost, želja koja vređa Boga. Na Zemlji ne postoji ništa što je savršeno. Ono što teži savršenstvu nije ništa drugo do pusta tlapnja... poput ovoga. Zemaljski Jerusolim ne može da bude savršen, on je samo odraz Vavilonije. U kom li se prokletom gradu onda krije?“

2

Bacih pogled na ulaz u pozorište, a zatim na sat okačen na zidu. Napolju je ponovo počinjala da pljušti kiša, a unutra me je kompjuterski monitor upravo obavestio o jednoj drugoj buri koja se podizala daleko odatle. Na otvaranju Vol strita zabeležen je blagi skok, ali je u Evropi dolar ponovo pao ispod minimalne vrednosti, tako da sam stajao isto kao pre, ako ne i gore. „Nestabilno tržište“, govorili su stručnjaci, što je isto kao da kažu: „Ko zna šta se desilo s tvojim parama.“

Da skratim: kad sam ušao u dvoranu, nisam bio naročito raspoložen. U parteru je bilo petnaestak osoba raštrkanih na sve strane, mahom prilično nadržanih ljudi srednjih godina. Penzioneri u potrazi za prilikom da ubiju vreme i provedu popodne u zatvorenom, dvojica štrebera koji su sedeli u prvom redu otvorenih usta i, kao i obično, ilegalni imigrant koji se sklonio od kiše. Ovoga puta to je bio neki mladi Azijac duge crne kose sa asimetričnom frizurom kakvu nose pankeri. Tačnije, kakvu imaju likovi iz crtanih filmova.

Tu je zatim bila i ona, jedina normalna. Doduše, u tom kontekstu čak ni ona nije izgledala preterano normalno. Bila

je mlada, imala je tek nešto više od dvadeset godina. Sedela je u jednom od poslednjih redova, kolena obgrljenih rukama, glave uvučene među ramena i lica zaklonjenog slapom izrazito svetle plave kose koja joj je padala niz obraze. Na sebi je imala farmerke i tamnu majicu ispod crvene sintetičke jakne. Odeća joj nije baš bila prikladna za oštru zimu, kakva je vladala tih dana, ali je – tome je doprinomio i način na koji je sedela – ljupko isticala dužinu njenih nogu i obliku zadnjice. Mada nije bio prenatravan, oblik njenih grudi ispod majice podsticao je posmatrača na dodatno divljenje. Sve to bilo je upotpunjeno cipelama sa visokim potpeticama, drsko zabijenim u naslon sedišta ispred nje.

Obično sam spreman da opomenem ljude zbog takvog sedenja, koje ugrožava opstanak ionako slabih stolica: glasnim pucketanjem prstima, praćenim strogim izrazom lica, kao u mastifa, uspevam da ubedim čak i najtvrdoglavije gledaoce.

Ali silna ljupkost i neusiljena krhkost koje su izbijale iz ove skrupulane prilike navele su me da ovoga puta odustanem od toga. Uostalom, jednoličan glas govornika, nekog smušenog čovečuljka, premda povremeno oživljavan neprikladnim napadima oduševljenja, podsticao je na minimum tolerancije.

Sedoh dva reda iza devojke, s nadom da će se predavanje uskoro završiti. Projektor dijapozitiva emitovao je na platnu, postavljenu na pozornici, sliku tamne glinene posude, nekakve starinske amfore sa dve drške ukrašene svetlim figurama.

Umiri me taj tradicionalni uređaj: bar nije došao sa gomilom video-projektora, računara, kablova i žica, slajdova i prezentacija u pauer-pointu, koje ljudi koriste kad nemaju šta da kažu, a posle im treba čitav sat da ih spakuju.

„I tako, u svjetlu naših otkrića, konačno vidimo kako je stvarno nastala moderna nauka: bio je to preporod posle hiljadugodišnjeg mraka, povratak izvorima prve civilizacije koja ga je naslutila. Veliki naučnik Galilej bio je samo instrument tog preporoda, on je obelodanio njegova načela i dao mu neophodan podsticaj da nastavi svoj hod kroz istoriju“, reče odlučno govornik, preusmerivši tako pažnju slušalaca sa glinene posude na jednu mnogo širu temu.

Jedan štreber podiže ruku. „Pretpostavljam da mislite na platonovske elemente prisutne u učenju tog naučnika.“

„Kako platonovske tako i pitagorovske. I dvojica velikih klasičnih filozofa bili su, međutim, kao i Galilej, samo upućeni u jedno, kao što sam rekao, mnogo starije znanje, nastalo najmanje deset hiljada godina pre njih. Ovladali su njime zahvaljujući predanju koje je hiljadama godina krišom održavano u životu.“

Ne baš zadovoljan odgovorom, štreber se zahvali, pa šapnu nešto svom prijatelju. Pretražih džep: sigurno sam još negde imao letak sa najavom predavanja; uzeo sam ga u predvorju, ne udubljujući se u sadržaj. Okrenuh ga prema zelenom svetlu koje je pokazivalo gde je toalet. „Pronađeno ostrvo. Obnavljanje atlantidske nauke u delu Adelberta Ubaldinija“.

Zanimljivo. Nije mi bilo jasno kakve veze može da ima Galilej s tim, ali mi je sad bilo maltene žao što nisam prisustvovao ostatku predavanja. U međuvremenu je i drugi štreber podigao ruku. „Na kojim dokumentima zasnivate svoje tvrdnje?“

„Molim?“

„Pitao sam vas postoje li izvori koji potvrđuju postojanje Atlantide i na koju se to naučnu tradicija Galilej navodno poziva.“

„Vrlo ozbiljni naučnici tvrdili su da je izgubljeni grad postojao. Počev od velikog Platona, naravno. Mnogi su to uradili i posle njega: Olaus Rudbek, sâm Galilej, Isak Njutn, Šarl-Etjen Braser iz Burbura, Ogastus le Plonžon, Ignejšus Doneli, Jelena Blavacka i drugi, sve do prošlog veka, kada su napravljeni odlučujući iskoraci, prvenstveno na polju utvrđivanja njenog tačnog položaja. Našem grofu Ubaldiniju dugujemo ne samo oživljavanje istraživačkog žara i nove teorije, nego i jedno izuzetno otkriće, revolucionarno zbog oblika i značajno zbog sadržaja. Koristim priliku da najavim sledeće predavanje, posvećeno upravo njegovom delu.“

„Izvinite, kakva je veza između Galileja i Blavacke?“, nije odustajao štreber, prešavši mrtav hladan preko hvalospeva grofu Ubaldiniju.

„Ako budete bili ljubazni da prisustvujete narednom susretu u organizaciji udruženja 'Atlantidea', biće mi drago da zadovoljim vašu znatiželju. Sada bih, međutim, hteo da predem na poslednju tačku dnevnog reda: naše udruženje se sprema da pokrene novo istraživanje na mestu gde se nalazio nestali grad, uz korišćenje najmodernije tehnologije kojom se danas raspolaže. To je, nažalost, vrlo skupa tehnologija, pa je stoga svaki prilog dragocen. Čak i mala svota može biti značajna, na primer godišnja članarina od samo trideset evra. Zato ću vam sada podeliti pristupnice, u nadi da će se mnogi od vas učlaniti...“

„Kako da ne“, uzviknu štreber ustavši i lupivši prijatelja po ramenu ne bi li ga podstakao da krene. Ostali požuriše da slede njihov primer, kao da je odjeknula sirena za vazdušni napad: neki drsko, prolazeći ravnodušno pored pozornice, a oni stidljiviji bacajući pogled na sat ili se protežući; ceo „penzionerski korpus“ pojuri ka toaletu ili ka izlazu. Dvorana se ispraznila za tili čas.

Ostali su samo Azijac iz manga crtanih filmova i šćućurena devojka. I ona ubrzo ustade iz fotelje i graciozno odjezdi iz dvorane, balansirajući s lakoćom na dugim nogama, prućena predavačevim razočaranim pogledom.

Lik iz crtanih filmova prišao je, međutim, pozornici. On razmeni nekoliko reči sa govornikom, a onda zajedno skupiše papire, spakovaše projektor i skinuše belo platno, pa sve to staviše u jednu kutijetinu.

„U redu, oduševljenje nije uvek isto“, zaključí čovečuljak, koji me je u međuvremenu primetio među praznim redovima. „Sledeći put, kad budemo izneli dokaze o otkriću, pristupnice će sigurno pljuštati kao kiša“, dodade, ali nije bilo jasno da li je to uradio zato da bi potvrdio najam sale, osokolio svog originalnog pomoćnika ili sam sebe utešio.

„Da, naravno“, rekoš sa usiljenim smeškom.

„Sećate se, zar ne? Kroz tri nedelje, u isto vreme.“

„Pozovite me telefonom da potvrdite. Je l' vam treba pomoć?“, odvratih prilično neubedljivo, pokazavši glavom na kutijetinu.

„Ne, hvala, kola su nam tu ispred“, požuri on da doda. Sve su pospremili za nekoliko minuta.

„Onda doviđenja“, reče predavač naklonivši se, pa se zaputi prema izlazu. Kosooki momak uze kutijetinu i krenu za njim.

Kad je ovaj mali cirkus nestao iza zavese u dnu, popeh se na pozornicu da isključim struju. Na podu je ostao reklamni poster sa najavom predavanja. Amaterski rad: nekoliko listova papira sa nekvalitetno odštampanim natpisima i slikama, spojenih lepkom. Ilustracija u sredini podsećala je na neku staru mapu Vojnog geografskog instituta, a izohipse,

sastavljene od crtica, bile su ucrtane rukom. Prikazivala je morski tesnac: s obzirom na temu predavanja, to je mogla biti neka tačka između Afrike i Amerike. Jedna izohipsa je bila plava, kao da je neko prešao preko nje bojicom, a u sredini je pisalo „Atlantida“ i još nekoliko jedva čitljivih reči. Htedoh da pozovem predavača, ali je on sigurno već bio daleko.

Umotah pažljivo poster i pogasih svetla, pa krenuh ka izlazu. Razmišljao sam o onome što je rečeno na kraju predavanja. Bilo mi je žao što nisam slušao, možda je bilo zanimljivije nego što sam mislio. Ko zna da li stvarno imaju neki nov podatak o Atlantidi. Nisam želeo da propustim naredno predavanje.

3

Dok se devojka udaljavala, pala mi je u oči njena visina, ali sad kad je bila ispred mene i kad sam mogao da je uporedim sa sobom, bezmalo sam se zabrinuo: bila je visoka oko metar i devedeset, ali uopšte nije imala onu nezgrapnost svojstvenu motkama za veš. Naprotiv, onako utegnuta u crvenu jaknu i pripijene farmerke, u potpunosti je potvrdila dobar utisak koji je na mene ostavila dok je sedela.

Stajala je nepomično kraj staklenih vrata, mutnih od kiše koja je lila napolju. Mora da je čula moje korake, uprkos pljuštanju vode, ili je videla moj odraz u staklu, pošto se naglo okrenula.

„I vi čekate da kiša oslabi?“ Izgleda da joj je bilo drago što u pozorištu ima još nekoga. Ona pogleda iza mojih leđa u potrazi za još nekim ko se zadržao, ali smo bili sami.

„Pasje vreme“, odgovorih. „Izgleda da niko ne želi da ostane u Africi, čak ni saharski pesak.“

Očekivao sam pohvalu zbog te sjajne opaske, ali ona ostade ravnodušna.

Umesto toga, posle kraćeg ćutanja upita:

„Znate li kada će biti sledeće predavanje?“ Imao sam utisak da me to pita samo zato da bi još malo ostala unutra, ali ne želi to da pokaže.

„Ja bih kao odgovorno lice to morao da znam, ali nisam siguran. Mislim da...“

„Ah, vi ste... oprostite mi, odmah izlazim“, prekide me ona, ne dozvolivši mi da dovršim rečenicu. Glas joj je bio umilan, govorila je maltene bez naglaska. Nisam mogao da kažem odakle je, ali sigurno nije bila Rimljanka. Put joj je bila vrlo svetla, maltene nalik gipsanoj maski. Kosa joj nije bila platinastoplava, kako mi se učinilo u polumraku sale, već je i ona bila potpuno bela. Samo su izrazito crne trepavice i obrve i čeličnosive oči potvrđivale da nije albino. Budući da je bila mlada, kao da je prerano osedela, toliko radikalno da je to negovala kao izvor svoje privlačnosti, primenjujući čak i sredstva za izbeljivanje.

„Nema potrebe, sačekajte da se kiša malo stiša. Nema te kišobran“, primetih blago, kao da je na njoj jedino to neobično. Onda pokazah na praznu posudu za kišobrane. „Nažalost, nemam nijedan da vam pozajmim.“

Ona isprati pogledom moj pokret, pa, opet posle kraćeg ćutanja, dodade: „Treba da zatvorite, ne želim da se zadržavate zbog mene.“

„Ne sekirajte se, uopšte se ne žurim. Slobodno ostanite koliko god hoćete.“ Imao sam osećaj da je to što smo sami ne ospokojava previše.

„Jeste li za kafu?“, upitah da prekinem tišinu. Ubacih kapsulu s kafom u aparat na pultu koji je služio kao biletarnica, kasa i bar. Ona ništa ne odgovori, ali kad sam joj pružio plastičnu čašicu koja se pušila, zgrabi je obema rukama, stresavši se. Ispi je u jednom gutljaju kao da hoće samo malo da se ugrije.

„Vi je ne pijete ovako“, reče prešavši nadlanicom preko usana. „Baš mi je bila potrebna“, dodade kao da se izvinjava.

„Pa, ne postoji neko pravilo...“, primetih kako bih ublažio njenu nelagodnost. Kao da je osećala krivicu zato što je tako popila kafu. „Još jednu?“

Ona neodlučno odmahnu glavom. Ipak ubacih novu kapsulu i pružih joj čašicu. Ponovo je halapljivo iskapila. Zahvali mi, zatvori rajsferšlus na jakni i okrenu se prema vratima.

Kiša se, izgleda, pojačavala. „Sačekajte još malo, ako tako izađete, razbolećete se. Pozvaću vam taksi“, rekoh izvadiвши mobilni telefon.

„Ne, stanica nije daleko.“

Nisam navaljivao: sudeći po njenoj odeći, nije živela na visokoj nozi, možda nije želela da plati vožnju.

Ponovo se zatvorila u ćutanje, pogleda uprtog u mlazevе prljave vode koji su se slivali niz staklo vijugajući pod naletima vetra.

„Imate veoma lep izgovor. Učili ste dikciju?“, upitah tek da ponovo zapodenem razgovor.

„Naučila sam vaš jezik u svom rodnom gradu“, odgovori ona posle uobičajene stanke od dve-tri sekunde. Činilo mi se da razgovaramo preko neke od onih telefonskih veza na internetu, kad sagovornik poskakuje na ekranu, razlaže se na kvadratiće, a slika uvek kasni za glasom. „A koji je to grad?“

„Peć.“ Pošto nisam reagovao, ona mi objasni: „U Srbiji. Ali sada, posle rata, pripada Kosovu.“

Znao sam da su Sloveni nadareni za jezike, ali ona je to potvrđivala na neverovatan način. Možda je živela u Italiji duže nego što sam mislio. Ko zna šta je radila. Bila je previše lepa da bi studirala jezike. S obzirom na njen izgled, verovatno je došla u Italiju sa nekim drugim ciljem: da bude manekenka, igračica u diskoteci ili možda nešto

gore od toga. Ali modne agencije se nalaze u Milanu, a takvi lokali su prvenstveno na rimskoj rivijeri. U Rimu je, dakle, najverovatnije bila zbog onog trećeg. Ni najmanje mi u životu nije trebalo da se petljam s odbeglim kurvama i besnim slovenskim makroima. Već sam se kajao zbog napada velikodušnosti.

Mora da je pročitala nešto na mom licu. „Imam posao, ja sam... kako se to kaže... pratilja“, požuri da objasni.

„Pratilja“. Uopšte nije loš prevod za „eskort-damu“. Šta više, u toj reči ima nečeg poetskog, što umnogome ublažava taj pojam, ali ne menja njegovu suštinu.

„Čitam, pravim društvo“, dodade ona.

„Možda hoćete da kažete družbenica?“

„Da, upravo tako, *eine Begleiterin*.“

Klimnuh glavom. Družbenica. Godinama nisam čuo tu reč. Ona se sreće samo u knjigama iz XIX veka. Možda je htela da kaže „gerontološka domaćica“, mada nije baš bila taj tip.

„Znate i nemački?“

„Da, malčice. Ne tako dobro kao italijanski. Vežbala sam izgovor sa vašim vojnicima. Sa vojnicima Kfora i Natoa. Poklonili su mi mnogo knjiga, njihov logor je bio u blizini. Naša kuća je... bila je van grada, u zoni pobunjenika. Neko vreme su uspevali da nas zaštite. Ali onda su oni sve zapalili. Nisam mogla da ostanem tamo.“

„I šta vas je dovelo u Italiju?“

Odmah se osetih glupo. Rat, spaljena kuća... A ja se prema njoj odnosim kao prema turistkinji u potrazi za pustolovinama. „Šta vas je dovelo u Italiju?“ Kakva sam ja budala!

Na sreću, izgleda da nije obratila pažnju. „U školi sam učila istoriju. I muziku.“

„Stvarno?“

Ona se upilji u mene, namrštivši se, kao da ju je moje pitanje uvredilo. Malo je oklevala. Ja sam se za to vreme osećao još gluplje. Onda nervoznim pokretom izvadi iz džepa jakne izgužvanu fotografiju. Na njoj je bila grupa nasmejanih devojaka u uniformama nalik mornarskim, sa maramom oko vrata. Ona je štrčala u drugom redu: bila je mlađa i kosa joj je još bila crna. Bila je lepša od svih, ali je delovala tužno među svim tim razdraganim curama.

„Moje odeljenje, na dan kada smo maturirale. Htela sam da vidim spomenike, muzeje o kojima sam učila. Nadala sam se da ću raditi kao turistički vodič.“

„Naravno, kod nas ima mnogo muzeja“, primetih učtivo, tonući sve više u banalnost.

Bilo mi je čudno što ima kod sebe uspomenu iz škole. Razumeo bih da ima fotografiju nekog muškarca, roditelja, pa čak i sopstvenu fotografiju sa psom. Ali slika iz škole? Osim toga, ko se još u vreme mobilnih telefona šetka naokolo s fotografijom?

„Ali vodiči se ne traže, posla ima samo u diskotekama. Ili su tražili... ali ja nisam bila spremna za to.“

Nije bilo teško pretpostaviti šta su tražili. Da pleše na platformi u nekom noćnom klubu, odevena mnogo oskudnije nego na fotografiji u školskoj uniformi. A što se tiče jezika, ne bi im smetalo ni da ga nema.

Ona šmrknu i nabra obrve kao neka devojčica. Izvadila je iz džepa papirnu maramicu i prešla njom preko usana kako bi potpuno uklonila tragove kafe. Učini mi se da je krišom pokušala da obriše i suzu koja joj se slila niz nos. Ali možda sam samo bio romantičan, možda je naprosto bila prehladna.

„Tako ste se, dok čekate nešto bolje, zaposlili kao družbenica“, ohrabrih je.

„Imala sam ušteđevinu. Ali cene su ovde mnogo više... Saznala sam da jedna starija žena traži nekoga. Zauzvrat je nudila smeštaj i malu nadoknadu. Odmah sam otišla tamo, činilo mi se da sanjam: lepa stara kuća, slična mojoj, a gospođa je izuzetno prijatna žena, obrazovana, prava dama. Ljubiteljka priča.“

„Traži da joj pričate?“

„Pričam?“, odvrati ona zbunjeno.

„Da, hteo sam da kažem: pretpostavljam da želi da joj pričate o sebi, svojoj zemlji.“

„Ne, traži da joj čitam.“

„Romane, poeziju?“ Morao sam da se nasmešim. Bezmalomeje dirnula ta slika iz nekog drugog vremena. Ljupka, sanjalački raspoložena bakica priseća se uspomena iz mladosti, devojka koja je došla izdaleka šapuće joj na uvo prelepe stihove i možda se čak sa starinskog gramofona *razleže Mamma* Benjamina Điljija.

„Gospođa Emanuela skoro ništa više ne vidi. Jedino zadovoljstvo pričinja joj slušanje glasova, a moj joj se dopada. Ima mnogo starih knjiga. Priča o duhovima, o narodima koji dolaze izdaleka.“

Ko zna šta je htela da kaže. „Je li? A odakle to dolaze?“

„Sa Atlantide.“

Sanjalački raspoložena starica iznenada nestade, kao trag krede izbrisan sa školske table.

„Atlantide?“, odvratih ko iz topa, pokazavši na salu.

„Da... kao na predavanju. Zato sam i došla. Napolju sam videla reklamu, nadala sam se... ali ništa. Vi ste direktor, zar ne?“, upita neočekivano, gledajući naokolo, kao da traži potvrdu u prostoru oko nas.

„Da... trenutno. Recimo da sam direktor“, odgovorih s lažnom skromnošću.

Imao sam utisak da me ne gleda više istim očima. Verovatno su direktori koje je sretala do tada bili malo drugačiji.

„Vi ste bogataš? *Ein Unternehmer...* preduzetnik?“

„Ma ne, zaboga! Povremeno pišem romane. Ovo“, pokazah kažiprstom po pozorištu, „ovo je Mađioničarski kružok, sedište Rimskog društva za mađioničarstvo.“

„Vi ste mađioničar?“, upita iznenađeno, pa ponovo pogleda oko sebe. Izgleda da je tek tada primetila stare postere neodoljivih muškaraca u fraku i sa cilindrom na glavi kojima je bilo oblepljeno predvorje. Bosko, Herman, Dante, veliki Malini, Busteli, Terston, Dezideri, Silvan. Sa ogrtačima i štapovima sa drškom od slonovače, kartama i zečevima. Svi ovekovečeni na manje-više mističnoj pozadini.

„Ne, samo veliki ljubitelj mađioničarskih trikova. U slobodno vreme pomažem članovima društva. Recimo, kad iznajmljujemo salu, kao večeras. Volite mađioničarske trikove?“, upitah tek da nešto kažem.

Ona slegnu ramenima. „U Srbiji nema mnogo takvih predstava. Ne znam. Zovem se Vanja“, dodade, promenivši naglo temu. I ja se njoj predstavih, ali je ona ponovo gledala na ulicu. Činilo se da je kiša oslabila. „Bolje da krenem. Stanica se posle zatvara.“

„Gospođa stanuje u ovom kraju?“

„Ne idem kod nje.“

Pogledah na sat. „Imate vremena do poslednjeg voza. Sačekajte još malo.“

„Ne, bolje da odmah pođem. Posle je mnogo gore, puno je Albanaca, Bosanaca“, odgovori iskrivivši lice.

Mora da je rat ostavio vrlo ružne uspomene. „Nećeš valjda provesti noć na Terminiju!“, uzviknuh naslutivši odjednom o čemu razmišlja. Nehotice sam prestao da joj persiram.

Izgleda da nije ni primetila. Samo je zavrтела glavom. Stresla se, kao da joj se gadi i sama pomisao na to.

„Ne znaš kuda ćeš, je l' tako?“ , bio sam uporan.

„Ne znam...“, priznade posle kraćeg kolebanja. Sačekah da nešto doda. Neko objašnjenje, na primer. Ali njeno ponašanje je ponovo postalo bezmalo autistično. Nije više gledala čak ni kišu. Piljila je u neku neodređenu tačku, u slepi ugao između zidova koji joj je, izgleda, bio izuzetno zanimljiv.

„Zašto? Ostala si bez posla? Gospođa te je otpustila?“

„Ne, gospođa me mnogo voli! Draga sam joj.“

„Šta se onda desilo?“

Ona se ugrize za usnu. To me se, u suštini, nije ticalo. Možda nije želela da priča o tome, pa je ovako obuzdavala moju neuviđavnost. Ali već je zagolicala moju znatiželju, nisam mario za uviđavnost.

„Dakle?“ , nisam odustajao.

„Juče sam imala slobodan dan. Htela sam da se prošetam. Bila sam u nekoliko crkava i jednom muzeju. Na izložbi. Bio je dugačak red. Zadržala sam se dokasno. Javila sam se gospođi telefonom i ona mi je rekla da joj ništa ne treba, da će sama spremi večeru.“ Pogled joj ponovo skliznu ka nekoj tački na zidu.

„Kad sam se vratila, bio je mrak. Vrata su bila otvorena. Nikad ih nije tako ostavljala. Ispred je bio gospođin advokat. Poznajem ga, jer često dolazi kod nje. Htela sam da uđem, ali me je sprečio: gospođi je pozlilo, hitno je prebačena u bolnicu. Onda mi je rekao da moram da odem. On odgovara za njenu imovinu i ne želi da iko bude u kući kad nema gazdarice: zna on dobro šta rade sluge.“

Dok je govorila, ja sam je i dalje proučavao. Od prvog trenutka nisam, zapravo, ništa drugo ni radio. Još nešto je,

osim visine, bilo čudno na njoj. Bila je prelepa, ali sam naslućivao nešto što nisam umeo da objasnim, možda na njenom izduženom, ovalnom licu, ili na bradi izvajanoj kao na nekoj kameji. Usne su joj bile skladne, savršena sredina između odlučnog muškog oblika i ženstvene nežnosti. Pa te oči koje su, kada bi ih razrogačila, ličile na dva planinska jezera, sa tamnim obrvama što su se pružale prema slepoočnicama.

Rezultat svih tih elemenata bila je neka neobična ukočenost, kao da joj je lice bilo skamenjeno, svi mišići oduzeti.

Kada bi progovorila, crte bi joj nakratko živnule, onoliko koliko joj je trebalo da završi rečenicu. Ali čim bi zastala, čak i usred reči, odmah bi postale nepomične i ona bi opet navukla masku koja je brisala i najmanji trag osećanja. Ličila je na mašinu koja se čas pali, čas gasi.

Izgleda, ipak, da ju je uznemirilo ono što mi je ispričala, usna joj je podrhtavala kao da će da zaplače. Mogao sam se zakleti da ju je naročito ponizila ta gruba reč „sluge“ koju je upotrebio advokat. Kao da nije bila toliko očajna zbog zlehude sudbine, koliko besna zbog pretrpljene nepravde.

„Pokušala sam da ga ubedim, ali me je on odgurnuo. Rekao je da će pozvati policiju. Rekao je da nemam dozvolu boravka, ne poznajem vaše zakone, ali znam da ljude hapse. Uplašila sam se“, dodade oborivši oči.

„Žao mi je, stvarno se poneo kao gnjida.“

Ko zna zašto mi se nije dopao; uostalom, možda bih i ja isto tako postupio na njegovom mestu.

„Gnjida?“, ponovi ona. „Gnjida. Je l' to znači razbojnik?“

Prsnuh u smeh. Ko zna kakve su joj knjige utrapili naši vojnici u Srbiji. Možda operaska libreta? Ali ako se bolje razmisli, advokati, u suštini, i jesu banda razbojnika.

Ona me strogo pogleda. Ponovo se osetih kao neka budala, nije bilo mnogo razloga za smeh.

„Mislim da ipak nešto može da se učini“, požurih da kažem ne bih li je ohrabrio. „Ako ništa drugo, možeš bar da uzmeš svoje stvari.“

Ona slegnu ramenima, sigurno je mislila da zapravo ne mogu ništa da uradim. Uostalom, to sam rekao reda radi, uopšte nisam imao želju da se uvaljujem u nevolju. Pogledah napolje u nadi da kiša prestaje. Snaći će se već nekako.

Ali nešto me je sprečavalo da je pustim na ulicu. Osećao sam se nelagodno, možda zbog te njene blagosti koja je toliko odudarala od njenog impozantnog stasa. Ali i zbog izvesnog osećaja nacionalne odgovornosti. Jebiga, nismo se baš lepo pokazali prema Srbima. Prvo smo ih bombardovali, a onda smo dopustili da im zapale kuće. Moj otac je ratovao u Jugoslaviji i svašta mi je pričao. Ukratko, kao Italijan, osećao sam nekakav dug prema njoj.

„Čuj, ako hoćeš, mogu da ti pomognem da pronadeš nešto za noćas. A onda sutra vidi natenane šta ćeš da radiš.“

Namerno sam naglasio „za noćas“ da ne bi bilo nesporezuma. Ona se najednom ukoči. Oči joj blesnuše i uzmaknu jedan korak.

„Hotelsku sobu“, odmah pojasnih.

„Nemam dokumenta“, reče slegnuvši ramenima. „A nemam ni para.“

„Ne brini za to, ne treba mnogo. Vратиćeš mi kad budeš mogla.“ Mada situacija na berzi nije bila sjajna, mogao sam da izdvojim nešto novca za bespovratnu pozajmicu. „Što se tiče dokumenata, snaći ćemo se nekako.“

Pansioni kod stanice nisu dolazili u obzir: tamo bi ženi bez muške pratnje trebale gvozdene gaće. U blizini Kolo-seuma, u uličici koja je preživela rušenje u vreme fašizma, postoji miran i, pre svega, jeftin pension „Galba“. Nekoliko puta sam bio tamo: kada bi neki moj prijatelj pisac iz nekog

drugog grada došao da predstavi knjigu ili kada bi neki siromašan mađioničar morao da prenoći. Bio sam uveren da će me se gazdarica setiti. Smisliću već nešto.

Dok smo se vozili, automobil je ispunio miris koji u pozorištu nisam primetio. Oštar vonj pokislog psa. Možda je to bila njena kosa, ili odeća mokra od kiše. Ili posledica banalne činjenice da je dva dana bila na ulici.

Vrata „Galbe“ bila su zatvorena, a sva svetla ugašena. Pozvonih i gazdarica se pojavi tek posle nekoliko minuta, u kućnoj haljini i zlovoljna. Na sreću, odmah me je prepoznala.

„Uznemiravam vas u ovo doba zato što mi je potrebna vaša pomoć“, rekoh bez okolišanja, najljubavnije što sam mogao.

Pokazah na Vanju, koja je stajala pored mene. Tek tada shvatih da ne znam kako se preziva, a to, naravno, nisam mogao da je pitam pred ženom. Bubnuh prvo prezime sa „balkanskim“ prizvukom koje mi je palo na pamet. „Gospođa Andrić je upravo doputovala iz Beograda na skup koji se održava ovde, u Rimu. Ona je poznata književnica u svojoj zemlji, uskoro će biti prevedena i kod nas. Nažalost, desila joj se neprijatnost i stigla je kasnije nego što je bilo planirano. Naravno, ja sam se, kao i obično, setio vas, uvek ste tako ljubazni prema našim sirotim umetnicima.“

„Ma naravno, kako da ne! Jedna soba je upravo oslobođena, odmah ću je spremiti! Rekli ste Andrić?“

„Vanja Andrić. Zapamtite to ime, još ćete ga čuti.“

Andrić je napisao *Na Drini ćupriju* i verovatno mi je zato pao na pamet. Ali ona, srećom, nije povezala. Povede nas u mali salon koji je služio kao recepcija i izvadi formular iz jedne fioke. „Neki dokument, gospođice?“

„Vanja slabo govori italijanski“, preduhitrih devojku. „Pomenuo sam vam da je doživela neprijatnost: nažalost, opljačkana je kad je stigla na Fjumičino. Dokumenta, kreditne kartice... sve su joj uzeli. Njena ambasada je već obavještena kako bi joj izdala duplikat pasoša, dobiće ga sutra ili, najkasnije, prekosutra. Ako biste u međuvremenu bili ljubazni... ionako imate rok od dvadeset četiri sata da je prijavite policiji“, primetih lukavo.

„Sramota, stalno se brukamo. Baš mi je žao... Ali, naravno, ima vremena. Osim toga, ako vi garantujete za gospođu, nema problema. Daćete mi podatke čim dobijete duplikat. Rekli ste Vanja Andrić“, ponovi zapisujući ime u formular. „Ovako se piše? Petica je jednokrevetna soba. Samo vi sedite, idem odmah da namestim krevet.“

Vanja se strovalila u jednu od foteljica presvučenih plišom sa cvetnim motivom. Sedoh pored nje i šapnuh joj na uvo: „Uzgred, kako se stvarno zoveš?“

„Andrić, kao što ste rekli. Otkud ste znali?“

„Nisam imao pojma, lupio sam“, odgovorih, iznenađen zbog ove slučajnosti. Ali ona joj, izgleda, nije pridavala neki poseban značaj. Reče samo:

„Kod nas je to vrlo često prezime.“

Bila je bela kao kreč, još belja nego što mi se učinila na svetlu u centru. „Mora da si gladna“, rekoh. „Dok čekamo... U blizini sigurno postoji neki restoran koji je još otvoren.“

„Ne, ja nikad ne jedem... uveče“, požuri da objasni. Delovala je premoreno. Ili je bila vampir, ili se loše osećala. Nisam znao šta da radim, osećao sam se sve nelagodnije.

Možda bi bilo bolje da zbrišem odatle. Krenuh da ustanem. „Dobro, kad soba bude spremna, idite odmah da se odmorite. Svратиću sutra da vidim...“

„Ostanite još malo, molim vas“, reče ona uhvativši me za ručni zglob. „Hoću da vas pitam...“

Stisak je bio blag, ali joj je ruka bila ledena.

„Treba vam nešto?“

„Verujete li vi u Atlantidu?“

„Molim?“, promrmljah zbunjeno. „Atlantidu?“

„Gospođa Emanuela veruje“, reče, opustivši se i zažmirivši. Mora da je bila na izmaku snage.

4

Probudio sam se u zoru. Dok je kafa još ključala na šporetu, otišao sam na Blumbergovu veb-stranicu da se naslađujem kvotama na zatvaranju berzi na Dalekom istoku. Iz nekog jebenog razloga vezanog za američki makroindeks, u Tokiju je preko noći zabeležen pad, dok je zlato u Hongkongu izdržalo udar i vrednost mu je čak porasla. Ali pošto sam ja uložio u japanske akcije, a od zlata sam imao jedino dedin sat, već sam bio besan, iako još nije bilo ni sedam. Moj novac je nestajao gore od Atlantide.

U tom stanju pomračene svesti, maltene sam zaboravio na devojkicu i upravo me je pomisao na izgubljeno ostrvo podsetila na nju. Zaronjen u isparenja vrele kafe, odugovlačio sam još nekoliko minuta, a onda, oko osam, krenuh u „Galbu“.

Zatekoh Vanju u malom salonu: sedela je ukočeno na jednoj od plišanih fotelja sa šoljom čaja u ruci. U drugoj je držala tanjirić sa ostacima zemičke. Lice joj je i dalje bilo bezizražajno i na sebi je imala istu odeću kao prethodne večeri, izgužvanu, kao da je spavala u njoj. Ipak je, sve u

svemu, delovala svežije i odmornije, kosa joj je još bila malčice vlažna, kao posle tuširanja. Vonj od prethodne večeri potpuno je nestao, zamenio ga je prijatan miris karamela. Ne mogu da kažem da je bila van sebe od oduševljenja, ali kad me je videla, ona se osmehnu, doduše sa uobičajenim zakašnjenjem od nekoliko sekundi na koje sam već počinjao da se navikavam.

„Najbolje je da odmah razgovaraš sa tim advokatom. Što više vremena bude prošlo, teže ćeš ostvariti svoja prava. Raspitajmo se o gospođinom zdravlju i neka ti odmah vrati tvoje stvari, počev od pasoša. Znaš li kako se zove?“

Razmišljao sam, zapravo, o nečem drugom. O tome kako je stvarno prelepa, ali otkaćena, i kako bi mi bilo najpametnije da je se što pre oslobodim. Ali svet je pozorište, kako je govorio Šekspir, i pošto sam prihvatio ulogu kavaljera, morao sam nekako da sačekam spuštanje zavese, bar na kraju prvog čina.

Ona malo razmisli dok je ispijala poslednji gutljaj čaja. „Muri. Čula sam da ga gospođa tako zove.“

Na pultu je stajao uključen kompjuter. Zamolih gazdaricu, koja je nešto radila u jednoj sobi, za dozvolu da ga upotrebim i uđoh na stranicu Rimske advokatske komore. Na spisku je postojao samo jedan Muri: „Frankino, adv.“. Zapisah adresu na parčetu papira i dok je Vanja završavala doručak, potražih je na mapi na Guglu. Nalazila se, naravno, u Pratiu, u jednoj poprečnoj uličici koja seče Ulicu Macini, blizu Trga Klodio.

Dok sam vozio, pokušavao sam da smislim šta ću da kažem. „Objasni mi malo bolje svoje odnose sa gospođom. Imaš li bilo kakav ugovor?“

Nisam morao ni da pitam. Ona odmahnu glavom. „Gospođa je vrlo ljubazna, daje mi sve što mi treba.“

„I šta si tamo ostavila?“

„Sve što imam. Nešto što sam ovde kupila, odeću. Komad majčinog nakita. Novac, pasoš.“

„Pasoš si morala stalno da nosiš sa sobom. Strankinja si, ako naiđe kontrola, mogu da te strpaju u zatvor.“

„Da, pogrešila sam... Ali gospođa stalno govori da se čuvam autobusa, puni su... gnjida, je l' se tako beše kaže? Nikada nisam nosila sa sobom važne stvari... uvek sam sve ostavljala u kući...“, odgovori ona, pogledavši me nevino, kao lane. Tako zbunjena izgledala je kao neka izgubljena tinejdžerka. Delovala je čak mršavije nego što je stvarno bila ispod pripijene jakne.

„I taj Muri ti, znači, nije dozvolio da bilo šta uzmeš, čak ni majčin nakit?“

„Ne, naletela sam na zid. Rekao je da će se on pobrinuti za moje stvari, ali kasnije... On je zao čovek“, dodade posle kraćeg oklevanja, kao da je tražila prikladan izraz da ga opiše, ali nije pronašla ništa bolje od tog tako detinjastog i, u isti mah, tako zaokruženog prideva.

„Dobro, videćemo da li je stvarno tako neprijatan“, odvratih dok sam, lica zalepljenog za vetrobran, tražio tablu sa nazivom ulice.

Advokatska kancelarija Muri nalazila se u jednoj impozantnoj palati u umbertinskom stilu,* zaklonjenoj gustim drvoredom platana koji kao da su bili posađeni upravo zato da bi je zaštitili od saobraćajnog haosa u ulici. Kad smo ušli

* Tipičan italijanski stil koji karakteriše eklekticizam. Bio je zastupljen krajem XIX veka, a dobio je ime po Umberto I. (Prim. prev.)

na kapiju, morali smo da se suočimo sa nadmenim portirrom u livreji: odmeravao nas je iz svoje kućice, sedeći pored telefonske centrale.

Kad je čuo da idemo kod advokata, on podiže slušalicu i pritisnu jedno dugme na komandnoj tabli.

„Koga da najavim?“

„Ja sam novi klijent. Treba mi...“

Dok je šaputao nešto u slušalicu, on odlučno podiže kažiprst da me učutka. Povremeno bi nas pogledao, a onda bi podneo izveštaj tajanstvenom sagovorniku na drugom kraju žice.

„Razlog posete?“, upita u jednom trenutku.

„Spor zbog podele nasledstva.“

Nasledstvo znači novac, a spor zbog nasledstva znači mnogo novca. Činilo mi se da je to dobar razlog da nas advokat primi. Mora da sam pogodio pravo u metu, pošto se već sledećeg trena mrgud od portira opusti. „Stepenice desno u dvorištu, drugi sprat.“

Pošto je prolaz bio slobodan, zaputismo se ka elegantnom liftu od drveta i mesinga, koji se sav caklio, i popesmo se na naznačeni sprat, gde je na debeloj tabli, takođe od mesinga, pisalo: „Advokatska kancelarija Del’Erkole-Muri“.

Na otvorenim vratima čekala nas je devojka prijatne spoljašnjosti u besprekornom prugastom kostimu i svilenog košulji zakopčanoj do grla, sa kravatom u istoj boji. Da joj je suknja bila koji centimetar duža a potpetice koji centimetar niže, mirne duše bi mogla da pozira za reklamu za banku ili neku sličnu ozbiljnu ustanovu.

Kad je proučila naš izgled, a naročito Vanjinu odeću, lice joj na tren poprimi podozriv izraz, ali se uzdrža od komentara.

„Izvolite, sedite“, rekla je samo, pošto nas je uvela u prostoriju koja je gledala na ulaz i pokazala nam dve česterfile